

development, motivation and career management. Particular attention is paid to the principles of transparency, objectivity and compliance of personnel decisions with the strategic goals of the community. The role of modern approaches to human resources management in increasing the efficiency of local government activities is highlighted.

Keywords: *personnel policy, local government, professional development, personnel management, transparency of personnel decisions*

Науковий керівник:

Галунець Н.І.,

старший викладач кафедри публічного управління та адміністрування і міжнародної економіки,

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 334.73

Інноваційна діяльність молодих підприємців в апк: правові механізми стимулювання та захисту

Шаповалова Вікторія,

здобувачка вищої освіти спеціальності 073 «Менеджмент»

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *У роботі досліджується інноваційна діяльність молодих підприємців в АПК України як основний чинник підвищення модернізації та конкурентоспроможності галузі. Проаналізовано механізм державної підтримки, законодавче забезпечення інноваційної діяльності та роль фінансово-кредитних інструментів у стимулюванні інновацій. Розглянуто особливості впровадження новітніх технологій, систем та платформ у виробничі процеси. Висвітлено значення захисту прав інтелектуальної власності та формування організаційно-правових структур, для ефективного розвитку молодого підприємництва в аграрному секторі.*

Ключові слова: *інноваційна діяльність, агропромисловий комплекс, молоді підприємці, державна підтримка, інтелектуальна власність, фінансово – кредитні механізми.*

Інноваційна трансформація агропромислового комплексу є ключовою передумовою посилення конкурентних позицій національної економіки, формування передумов для сталого розвитку сільських територій та досягнення належного рівня продовольчої безпеки. Важливе значення у цьому процесі належить молодим суб'єктам підприємницької діяльності, які впроваджують

цифрові інструменти, новітні технології та прогресивні організаційні рішення у сфері аграрного виробництва. В умовах підвищення міжнародної конкуренції та євроінтеграції особливе значення набуває впровадження дієвих законодавчих інструментів стимулювання й захисту на належному рівні інноваційної діяльності молодих підприємців в агропромисловому комплексі.

Україна володіє високим потенціалом для розвитку аграрного виробничого комплексу за рахунок масштабного внутрішнього ринку, відкриттю доступу до європейських ринків для продуктів сільського господарства, сприятливих природно-географічних умов у поєднанні з наявністю кваліфікованих кадрів та впливових наукових шкіл. Ці фактори формують вигідні умови для впровадження різних інновацій в управління аграрним сектором та у виробничі процеси [1].

Водночас для позитивного розвитку інновацій необхідне не лише науково-технологічне забезпечення, а й комплексна організаційна та правова координація інноваційної діяльності.

Ефективність інноваційної діяльності підприємців-початківців у аграрному секторі суттєвою мірою визначається тим, яким чином діюче законодавство України трактує поняття інновації, встановлює механізми державної підтримки, регламентує суб'єктів даної діяльності. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про інноваційну діяльність» (2002) інноваційна діяльність включає процеси формування, впровадження та комерційного використання наукових результатів і розробок, що зумовлює виникненню на ринку нових конкурентних товарів і послуг. Згідно зі ст. 5 цього Закону, до суб'єктів інноваційної діяльності відносяться юридичні та фізичні особи, які реалізують інноваційні проекти, а ст. 6 передбачає, що держава забезпечує їх діяльність через організаційні механізми та фінансові [2]. Таким чином, законодавство гарантує правові рамки та умови, які необхідні для впровадження інновацій молодими підприємцями в аграрному секторі.

У галузі агропромислового комплексу інновації здійснюються через впровадження ресурсозберігаючих технологій, сучасної техніки, біотехнологічних розробок та електронних платформ для управління виробничими процесами, включно з системами автоматизації контролю якості продукції. У наукових дослідженнях Коваленко О. Т. (2020) підкреслюється, що представники молодого підприємництва, як правило, демонструють вищу сприйнятливість до технологічних змін, що сприяє оновленню виробничої інфраструктури та зростанню результативності аграрного господарювання. Водночас об'єктивні особливості аграрної діяльності — циклічність виробництва, залежність від природно-кліматичних чинників і значні початкові інвестиційні витрати — обумовлюють потребу у застосуванні механізмів державної підтримки. Такі механізми фінансового сприяння сільськогосподарським товаровиробникам, зокрема у формі кредитних субсидій та інших видів допомоги, визначені положеннями ст. 13, 13¹ Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України», що формує

економічні передумови для модернізації та стабілізації функціонування галузі [3].

Фінансово-кредитні інструменти залишаються важливим засобом стимулювання інноваційної діяльності у сільському господарстві. Надання пільгових кредитів, доступу до грантових програм та інших джерел фінансування дозволяє виробникам реалізовувати проекти, що потребують значних капіталовкладень. Водночас сучасні українські дослідження підкреслюють, що аграрні підприємства часто стикаються зі складнощами у доступі до банківського фінансування, низьким рівнем кредитної активності та обмеженою підтримкою інноваційних ініціатив, що зменшує їхню здатність інвестувати у модернізацію і технологічні зміни. Ці обмеження підкреслюють необхідність посилення державних і регіональних програм фінансової підтримки інноваційної діяльності в аграрному секторі [4].

Не менш суттєвим аспектом є забезпечення законного захисту результатів інтелектуальної власності, створених у процесі інноваційної діяльності. До таких результатів належать нові сорти рослин, сучасні технології переробки агропродукції та програмні рішення для управління виробничими процесами. Ефективна система правового захисту сприяє залученню інвестицій у науково-дослідні роботи та впровадження новітніх технологій. Важливою складовою цього процесу є діяльність державних органів, які реалізують механізми охорони та забезпечують захист прав інтелектуальної власності на сорти рослин відповідно до чинного законодавства України, що допомагає зменшити ризики порушень і стимулює розвиток інноваційної активності в аграрному секторі [5].

Коваленко О. Т. підкреслює, що ефективний розвиток інновацій у аграрному секторі потребує комплексного правового регулювання, яке включає охорону прав на сорти рослин та породи тварин, а також створення спеціалізованих структур — технопарків, бізнес-інкубаторів, інноваційних центрів і венчурних компаній. На розвиток цих структур впливають відсутність спеціального законодавства для венчурної діяльності та обмежена фінансова спроможність потенційних замовників. Основні напрями державної політики полягають у ліквідації правових прогалин, стимулюванні впровадження інновацій, модернізації систем переробки та підтримці сталого розвитку сільських територій. Для досягнення цих цілей доцільно розширювати програми пільгового фінансування, спрощувати адміністративні процедури та створювати спеціалізовані центри підтримки молодих аграрних стартапів із комплексним юридичним, фінансовим і організаційним супроводом проєктів (Коваленко О. Т., 2020) [1]

Таким чином, інноваційна діяльність молодих підприємців у агропромисловому комплексі України виступає ключовим чинником модернізації та економічного розвитку галузі. Існуюча нормативно-правова база формує початкові умови для впровадження інновацій, однак потребує подальшого вдосконалення з урахуванням сучасних викликів. Підсилення фінансових механізмів підтримки, забезпечення захисту прав інтелектуальної власності та підвищення правової обізнаності молодих підприємців сприятиме

формуванню конкурентоспроможного та інноваційно орієнтованого аграрного сектору

Список використаних джерел:

1. Коваленко О. Т. Юридичні дефекти правового регулювання інноваційної діяльності в аграрній сфері України– Харків, 2020. — Режим доступу: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/20.11.20/ActualLawIssues20_38.pdf
2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 № 40-IV. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
3. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 № 1877-IV. — Режим доступу: https://zakononline.ua/documents/show/251799_562089
4. Котвицька Н. М., Мярковський Ю. А. Особливості фінансового забезпечення інноваційного розвитку агросектору України. Режим доступу: <https://ujae.org.ua/osoblyvosti-finansovogo-zabezpechennya-innovatsijnogo-rozvytku-agrosektoru-ukrayiny/>
5. Бугаєнко С. А. Роль державних органів у сфері охорони та захисту прав інтелектуальної власності на сорти рослин // Київський часопис права, № 2, 2024. — Режим доступу: <https://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/442>

***Abstract:** The paper examines the innovative activity of young entrepreneurs in the agribusiness sector of Ukraine as the main factor in increasing the modernization and competitiveness of the industry. The mechanism of state support, legislative support for innovative activity and the role of financial and credit instruments in stimulating innovation are analyzed. The features of introducing the latest technologies, systems and platforms into production processes are considered. The importance of protecting intellectual property rights and forming organizational and legal structures for the effective development of young entrepreneurship in the agricultural sector is highlighted.*

***Keywords:** innovative activity, agro-industrial complex, young entrepreneurs, state support, intellectual property, financial and credit mechanisms.*

Науковий керівник:

Прогонюк Л.Ю.,

*доцент кафедри публічного управління
та адміністрування і міжнародної
економіки,*

Миколаївський національний аграрний університет